

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gaseta esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, Fóiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceri, or 3 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu ee voru mai primi publicari.

Nr. 9.

Brasiovu, 3. Februaru 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Brasiovu, 12. Februaru. Ne bucuramu a poté anuncia si actulu urmatoriu de ingrigire parintésca:

Nr. 2910. Iubiti in Christosu Frati si Fii!

Cu mare indestulire amu priimitu acea zelósa nationale intreprindere a mai multoru dein Fratiele Vóstre: cá la provocarea de sub 14. Oct. 1861 Nr. 1874, de acelu cuprinsu, cá pentru ajutorirea studentilor meseri ai Diecesei acesteia si lipsiti de tóte mediulócele materiali se faceti colecte benevole, si coadunandele simbóle se le tramiteti la acestu ordinariatu, pentru impartirea intre atinsii studenti meseri, cu tóta diligentia ati facutu destulu; caci numai neobositei staruintia a unoru colectoru cá acestor'a se póte ascrie: ca comitetulu diecesanu denumitu pentru manipularea oferteloru, a potutu impartii sub decurgerea anului scolastecu trecutu una suma de 1172 fl. v. a. si ce mangaiere a animei potu avé toti oferentii, recugetandu: cá cu sum'a acést'a au stersu lacrimile stórse, dein lips'a sustienerei materiali, dein ochii mai multoru tenori ai natiunei nóstre, cari asuda in palestr'a literaria cu scopu: cá órecandu se se faca membrii folositori, si totu una data multumitori ai dulceti natiunei nóstre. — In catu inse, cumu dein aci sub ./ alaturatulu Elencu veti vedé, nu toti Fratii Protopopi au aretatu destula nesuentia in stringerea oferteloru acestor'a, ba despre partea unor'a neci unu fileru s'a tramisu aici, apoi se vede cá si acei cari s'au destinsu in a. tr. intru acést'a oferire acuma au incetatu a continuá bun'a intreprinderea s'a, pentru aceea amu aflu de lipsa de nou a ve provocá, si stimulá: cá pentru scopulu preatinsu, dupa metod'a si calea in preamintitulu cerculariulu nostru prescrie, a face colecte noue; precumu si acei, cari pana acuma nu au facutu colecte, cá aceste a coadun'a se si tiena de crestinesca si nationale oblegatiune, sciendu cá iubirea nationalitatei nu consista in vorbe multe, ci in fapte; apoi de veti privi cá ce numeru frumosu de studenti romani se afla pre la scólele publice, cari facu onóre natiunei prein destingerea s'a in scientie, veti cunósce: ca oblatele ce le veti face nu voru fi inzadarnice, ci cumu speramu dupa Ddieu voru aduce pre altariulu natiunei fructu cu insutitele. — Dein aci sub ./ alaturat'a aretare veti poté rescu sub decurgerea a. tr. cine s'au impartasitu dein benefacatoriele stipendielesse aceste, veti vedé si aceea: cá catu a fostu cu putentia o/ertele dupa catatimea tramisa dein fiacare tractu, s'au impartitu tineriloru dein tractulu acél'a.

Danduve archierésca benecuventare sum in Gherl'a 26. Decembre 1862 de benevoitoriu

JOANN m. p., Episcopulu.

(Vomu publica si daruirile spre scopulu acesta in-curse. Red.

Epistola deschisa catra unu amicu din Brasiovu.

Zernesca, 9. Fauru n. Domnulu meu! In dilele trecute petrecédu dupa datin'a mea jumatate timpulu septemanei la Brasiovu, unii dintre amicii mei me reflectara nu numai la unu Nr. alu Telegrafulu romanu,

ci si la unu felu de conversatiune ce s'a tenuity in Brasiovu, intru care s'ar fi enunciatu, cumuca romanii brasioveni aru fi parasitu terenulu politicu cu totulu; cá nu le mai pasa de orice se intempla impregiurulu loru; ca au suferitu cá se se aléga deputati earasi numai sasi la universitatea natiunii sasesci; cá au lasatu cá recursulu romaniloru substernutu in Maiu an. 1861 la in. cancelaria de curte in contra modulu restaurarii de atunci a oficiolateloru prin baronulu Fr. Salmen se adórma cu totulu; cá cei 5—6 membrii romani ai centumviratulu din Brasiovu au parasitu cu totulu siedintiele comunale, incatu ei nu mai sciunimicu din cate se facu si se deregu in aceleasi; cá instructiunile date deputatiloru tramisi la universitatea natiunii sasesci ar fi in contr'a intereseloru poporimii romanesci; cá — si asia mai departe, cá nu mai pociu tienne minte tóte plansorile si vaieraturile unora si ale altora. Destulu atat'a, cá acesta este unu siru lungu de asiá numitele gravamina, incatu audindule cineva i s'ar para cá ne gatimu cu petitiumi la diet'a din 1842, pe care Ddieu se o erte, ca a repausatu ingreunata cu multe pecate.

Dta me provoci cá se mi dau si eu opiniunea in privinti'a acestoru diferentie brasiovenesci; me lasi inse la indoiéla, déca o ceri acést'a cu scopu cá se ti vorbescu prin vreunu organu alu publicitatii, séu cá se ne intalnimu si se discutamu lucrulu numai intre noi. Iti spunu curatu, cá mie miar mai placé modulu acestu din urma, din cauza mai alesu, cá vedi Dta, nu miar placea se cademu si noi in acea miserabila Krähwinkleriada (ertati'mi terminulu), intru care vedemu caduti pe vecinii unguri din Fogarasiu, cari din caus'a catorva posturi de Szolgabiró, V.-capitanu, notariu si de senatori orasienesci din timpu in timpu implu colónele din K. Közlöny si Korunk cu jeremiade lungi fiacare cá o di de vér'a; pentrucá spune'mi Dta, óre se cuvine cá se indópe cineva colónele oricarui jurnalulu romanescu intinsu preste doua trei tieri cu cate 5—6 articuli lungi, coprindietori numai de miserile, neajunsele si diferentiele nóstre locale din Brasiovu? Se cuvine óre, cá se punemu rabaderea publiculu celui mare la o asemenea proba? Si inca óre ne si sta bine a ne totu plange si mierloi cá si femeile, care si prepunu pe barbati din cauza cá cestia nu se pórtu catra ele cá nisce amoresi? Apoi este invederatu, cá voindu cineva se descrie si se deduca mai pre largu tóte diferentiele nóstre internationale saso-romanesci locale, ar trebui se scrie nu doi si trei articuli, ci unu tomu intregu. Te intrebú inse Domnulu meu, pâná cându noi se mai perdemu timpulu celu pretiosu cu certe locale, pana candu se tractamu interesele particulare ale unei cetati séu si ale unuí tenuity intregu cu acea angajare a poteriloru spirituale, cá si cumu sórtea celoru trei milióne romani austriaci ar depinde numai si numai dela sórtea districtulu Barciei? Nu a sositu óre timpulu, intru care se ne statorimu principii generale, se ne formulamu cestiunea nóstra nationala asiá, in catu cu deslegarea séu caderea aceleiasi se fia deslegate eo ipso tóte cestiunile locale si particulare? Principiulu, Domniloru, principiulu, eara nu szolgabirai si inspectori, cari voru veni la timpulu loru

de sinesi; déca ai adusu caus'a comuna a natiunii la o valóre óresicare.

Dta scii Domnulu meu, cá eu trei parale si o lascaia proprietate o amu aici de unde scriu acestea; totu asemenea scii bine, ca acestu ténutu camu de 15 mii locuitori numai romani asiedati in dosulu Buceciloru si alu Petrii Craiului pana spre Dâmbovitíor'a inca din Juniu 1861 a cerutu la in. cancelaria a se desface de catra districtulu si cetatea Brasio- vului, carele nu voiesce a'i recunósce drepturi politice a laturéa cu ceilalti locuitori ai aceluasi districtu; iti este earasi cunoscutu, cumuca concetatiunii Dvóstra se in voiescu la despartirea nóstra de ei si incorporarea la vecinulu districtu alu Fogarasiului si dorescu ferbinte cá se ne mai védia candu isi voru vedé céf'a, eara apoi dupa ursoriile cate s'au facutu, se pare ca dorinti'a ambeloru parti se va si implini. Din acelu minutu noi ne vomu mai vedea unii pe altii numai la téggu si póte pe drumuri, nu vomu mai avea unii cu altii nici in clinu nici in maneca, vomu trece unii pe lenga altii cá si unu olandesu pe lenga unu englesu si va fi fórte bine; eara Dv. veti remanea in „Sachsenland“ si veti alege deputati la „Marit'a Universitate a natiunii sasesci.“ Din acestea urméza de sine, ca noua zernesceniloru, braneniloru, tohaneniloru etc. nu ni se cuvine se ne mai amestecamu acolo, unde nu ne mai ferbe ól'a.

Cu tóte acestea, fiinduca tienu si eu casa cu „chiria“ la Brasiovu, asia, tréca mérga se me lasu cevasi mai afundu in cestiunea Dv. locala, inse numai cumu dîcu latinii, per a pices, pentruca n'amu tîmpu multu de perdutu.

Imi aducu aminte ca in an. 1861 cu ocaziunea restauratiunii Salmeniane din 16 barbati romani juristi candidati ai locuitorilor romani din Brasiovu 11 insi numai induplecati de indemnaturile si rogamintile familiiloru si relative ale amiciloru loru au suferitu a li se pune numele pe list'a candidatiloru de atunci. Din ce cauza? Lasamu ca cei mai multi din acei individi fiind ca au fost mai nainte in functiuni imperatesci, nu voiau a priimi functiuni municipale cu periculu de a li se sterge anii de servitiu la statu, cumu si dreptulu de pensiune la timpulu seu; lasamu ca altii vedea cu ochii, cumuca pana a nu implini anulu de asiá numit'a disponibilitate, voru fi rechiamati in servitiulu statului, precumu s'a si intemplat in adevéru. — preste acestea inse cei cu simtiu sanetosu isi pusera din capulu locului inca si alte intrebatiuni si anume: in ce calitate am se priimescu si se portu functiunea municipala in Brasiovu? Cá brasiovénu purement et simplement? séu cá sasu? séu cá romanu? séu incái cá ardélénu? Acésta trebuea se se scia mai antei. Apoi intrebu eu atatu pe brasiovenii nostrii, catu si pe oricare altulu, s'a datu respunsu dela loculu competent la acestea intrebatiuni delicate in gradulu celu mai naltu? Acei carii urmarescu cu luare aminte lucrurile universitatii sasesci, isi potu formulá insii respunsulu. (Va urma.)

— Din Comitate se scrie, ca membrii realesi la comisiuni sunt provocati a se declara in 10 díle, déca mai remanu cá atari ór ba.

— In caus'a dietei mai circula scirea, ca acumu e vorba de a imparti tíer'a in cercuri de alegere de deputati, camu la 30 mii locuitori se constitué unu cercu, si sese iè privintia si la nationalitati. — Nóue nu ne place a indopa publiculu cu sciri, cari in urma abia au cate o umbra din ceea ce fura. —

UNGARIA. Pest'a in 21. Jan. 1863. (Urmare din Nr. tr.) Dupa ce notariulu face relatiune despre ajudecarea premialoru, dintre care celu mare de 200 galbini i sau ajudecatu „istoriei“ lui Szalay, presiedintele au inchisu adunarea si publiculu sea departatu.

Din relatiunea facuta de senatulu deregatoriu despre activitatea academiei din anulu trecutú aflamu: ca in decursulu anului 1862 in sjedintiele septimanare, care se tienu in tóta luna dela 5—7 óre d. a. sau cetitu unu numeru mare de elaborate din tóte ramurile sciintiei; vedemu mai incolo ca academi'a au edatu 18 carti, parte de sine statatóre, parte cá continuatiune a unoru opuri mai mari; si cumuca starea pecuniaria a academiei e fórte imbucuratóre, fiendu perceptiunea in 1862 442 galbini, 145,290 fl. 20 cr., erogatiunea 441 galbini, 103,705 fl. 20 cr. si superplusulu 1 galbinu 42,585 fl. v. a.

Isi póte inchipui ou. cetitoriu catu de insemnatu trebue se fia capitalulu, care aduce unu interesuriu anualu asia de frumosu. Considerandu asia dara proventulu acestua curatu anualu alu academiei si zelulu cu care concurge natiunea maghiara la inmultirea capitalului institutului acestu literariu, in care ea vede garanti'a nationalitatei sale, nu ne potemu mirá vediendu, ca asia gigantici pasi face pre terenulu sciintieloru,

a carora inflorire si noi din anima o dorim. Inse pre lenga tóte virtutile si faptele demne de lauda in fratii maghiari, nu potu se nu califon de fapta rea si neaprobabile uitarea loru de aceia, cu care locuescu intru una casa. Adeca, adunarea solena totudéuna e prevenita de siedintie preliminaré, in care intre altele unii barbati dein patria séu dein strainatate, cari siau castigatu merite pre campulu literaturei, se alegu séu de membrii ordinari ai academiei séu de corespondenti séu numai de onorari. Acesta sau intemplat si in siedintiele din anulu trecutú, in care la tóte despartirile, precumu la despartirea filosofica, filologica, juridica, istorica, matematica etc. sau alesu membrii din patria si strainatate, fara asi fi adusu amente marile capete ale academiei maghiare, ca esista si romanu in lume, care are in sinulu seu barbati chiaru asia de adapati in sciintie — desi in numeru mai micu — cá merit'a natiune maghiara —

Unu membru alu academiei au dísu in vorbirea sa: „Nu numai ne sta in libertate, fara suntemu si datori a recunósce si a multumi amórea si simpatia amiciloru nostri“, si óre romanulu, care iau fostu maghiarulu in atatea sute de ani sociu si amicu si in bine si in reu, si cu care dinpreuna au reputatu atatea invingeri asupra inamiciloru patriei comune, nu aru poté cu dreptu asteptá dela fratele seu maghiarulu, cá macaru pre barbatii sei cei meritati sei destinga — si sei recunósca cá pre unii cá aceia, care au asudatu si si'au castigatu laure nevescedítóre pre carier'a scientifica?

Nu asi reflectá nemi'a la procedur'a acésta a academiei, déca nu asi vedé ca ea cu tóte institutiele literarie din Europ'a se pune in comunicatiune, se alegu membrii ordinari, corespondenti si onorari din tóte nationalitatile, numai romanulu e ignoratu de ea. Macaru ca déca s'aru fi pusu maghiarulu in comunicatiune spirituale mai de multu cu romanulu, si in locu de a invatiá sciutii lui tóte limbile orientali si occidentali, numai pre cea romana nu — o aru fi apretuituo si pre acésta, cá pre una sóra a limbiloru celoru culte europene, nu aru fi caditu — cá cea mai mare parte din istoricii straini — in erori asia enórme in deducerea limbei si nationalitatei nóstre, cari erori numai atunci se voru poté corege, candu se voru nasce si pentru istoriografi'a maghiara amici ai istoriei critice si adevérate, precumu sau nascutu dupa zii de ani pentru istori'a cea fabulósa a romaniloru unu Niebuhr, unu Momsen etc. Déca niaru cunósce sciutii maghiari limb'a, atunci nu ar calificá pre istoricii nostri de falsificatorii adevérulei istoricu, fara s'aru convinge ca ei au fostu sedusi in scrutarea adevérulei, cu privire la originea si nationalitatea nóstra.

Lasandu inse tóte aceste de una parte, si acoperindu cu velulu uitarei nedreptatile care dóra ni leamu facutu unii altora pana acuma, aru fi de doritu cá se ne potemu uni, déca nu in altele — macaru pre terenulu sciintieloru, cá de acum inainte se nu fimu numiti de apusu pasivi in cultura si nepasatori fačia cu tóte.

Onorat'a nóstra Asociatiune romana anca ar trebui sese puna in legatura de aprópe, si in relatiune de schaimbu de carti cu academi'a maghiara (precumu si cu alte institutiele literare din strainatate), pentruca academi'a multe opuri da la lumina, din care tramitenduisse si Asociatiunei nóstre cate unu exemplariu, aru contribui multu la inmultirea bibliotecei ei. Fórte bine aru fi déca si onoratele directiuni ale gimnasiiloru romane, s'aru adresá catra academia, ruganduo, cá se li se dee si loru din opurile tiparite preste anu cate unu exemplariu spre inmultirea bibliotecei gimnasiului, pentruca credu tare ca academi'a aru face acesta bucurósa, de vreme ce la tóte gimnasiale din Ungari'a, care s'au adresatu catra ea cu una astufeliu de rugare li tramite cate unu exemplariu.

— In 6. Febr. a. c. se va tiené adunarea solena a „Societatei Kisfaludiana“ (Kisfaludy társaság), despre a caruia decurgere voiu referi la tempulu seu. V. P.

Chronica din afara.

PRUSIA. Berlinu, 5. Fauru. Ur'a si urgi'a ce domnia aici intre camer'a legislativa si ministeriulu celu aristocraticu s'a incinsu si mai departe, adica intre camera si rege deadreptulu. Regele si ministeriulu stau cu capulu in peptu cá se inmultiesca cu orice pretiu armat'a; — din contra camer'a si poporulu se opunu din poteri, pentruca se temu cu totu dreptulu, cumuca scopulu inmultirii armatei este de o parte a sugruma libertatile publice ale tierii si ale poporului cu mana armata, eara de alt'a a porni resboiu anume in contra Austriei spre a restaurá fara voi'a acesteia imperialismulu in Germani'a. Vomu vedé si incordarea cum sta.

RUSIA si POLONIA. In surectiunea polóna, dupa scirile mai prospete totu cresce, de si infruntanduse insurgentii cu trupe imperiale pe unele locuri se fugarescu, ei inse tragunduse prin paduri se readuna earasi in centrele loru, formandu resboiu guerilicu. Pana acumu nu se scia, ca Türr. Mieroslavski si alti adiutanti de ai lui Garibaldi s'ar afla in Poloni'a; acumu inse lui „Idók Tanuja“ i se telegrafa din Boroszló 5 Febr., ca se scie din Varsavia, cum-ca in gubernementulu Augustow centrulu poterii insurgentiloru se afla suptu comand'a lui Jelenkiewich colonelu garibaldistu, alu doilea lenga Rawa suptu Tyskiewics, alu treilea suptu Frankowski in gubernementulu Lublinu, in gubern. Radom sunt tare representati insurgentii. Lui „Magyar Sajto“ i se telegrafa din Krakovia din 6 Febr., ca insurgentii au luat Maczkitulu; casse multe cu mii de ruble luara insurgentii de pe multe locuri; si earasi le concurgu ajutória din tóte partile. — De alta parte se scie, ca poterea insurgentiloru de 6000 supt gener. insurgentu Heidl fú la Vonchok batuta de gen. imperialu Mark, si dóue batalióne compuse de tiereni au depusu armele la prim'a puscatura, luandu fug'a la paduri; ear rusii arsera Vonchok, Bozentyń si Suchedniow, tragunduse catra Sandomiru.

„Nord-deutsche Z.“ serie, ca Türr si Mieroslavski se afla in Volinia, si ca insurgentii au luat multe casse si armarii.

Telegramulu Gazetei.

Bucuresci, 12. Fauru 12 óre, sositu aici la 3 óre 38 min. prin Timisiu. „Diurnalul de Constantinopole anuciã eri, ca cei 32 deputati romani (unulu se mai retrase cu totulu), cari subscrisera contraproiectulu la adres'a pentru cuventulu de tron, au tramisu adres'a la Pórta, depunendosi pretinsele sale agresioni in contra Principelui Domnitoriu. Acestu actu de dóue ori neconstitutionalu sternesce spiritele in contra Turciei si marescã reprobatiunea unanima a tieriei in contra celoru 32 de deputati. Nóu'a adresa se va vedé mane in camera. —

TIÉR'A ROMANÉSCA.

Bucuresci. Suntemu doiosi a vedé o adresa mai seriósã votata de adunanti'a tieriei, cá respunsu la cuventulu de tronu Dícem mai seriósã, pentrucã amandementulu celoru 32 de deputati nu ne multumesce de ajunsu, nu ca dór' elu n'ar fi liberalu si náionalu. ci fiendu ca ni se pare, ca cam. încurca conduitele de neactivitate ale camerelor cu cele ale regimelor. Ce a pretinsu, — lucru generos — camer'a, si gubernele de 4 ani n'au vrutu se le esecuteze? Au decretatu camer'a vreodata libertatea presei, a reunirilor, dreptulu de petitiuni, juria? A cerutu camer'a pana acum vreunu proiectu de reformarea lezei electorale cá sei dè base mai late? Cum a resolvatu ea caus'a rurala? Ce grigie mari a doveditu ea pentru generalizarea institutiunei publice obligatórie de ambe secse, pentru inzestrarea neamanata a patriei cu totu feliulu de institute de cultura? A imputatu vreodata guberniului in restimpu de 4 ani, ca nu s'a ingrigitu, ba a neglesu si parasitu, cá se nu dícemu prigonitu, institutiunea generala? — Candu ar fi se se dè si unei camere cá cele de pana acumu adrese, óre natiunea, care nu sta numai din Ciocoi si basi-boieri, ce tonu ar lua, façia cu retrogradii si traganatorii din camere?! cari in urma apoi totu ei de catre padure se faca gura, ca numai gubernulu e de vina?!!

Déca inse suscriitorii contraproiectului in adeveru si simtiescu acumu ceea ce suscriera, precumu voru simti fora 'ndoielã unu Panu si cu elu alti nationali cu durere, de ce nu se esplicara batandusi peptulu si mai detaiatu in proiectu, cá gubernulu celu nationalu de acumu se se scie orienta, vedinduse impinsu si sprijinitu? Ore nu su strainii aici in jocu? Cari si unirea o ar desuni bucurosi! Si ar vre principe straiu séu si doi trei in locu de unulu, intrigandu cá numai se nu póta romanulu inaintá! — Noi neci camer'a neci gubernulu nulu aplaudamu, pana candu neci ceea neci esta nu voru fi mai nationale si mai abnegatórie de sene si de órce interese si ambitiuni partiali in favórea totului, a natiunei. — Pana candu cultur'a poporului de ambe secsele nu va fi obiectulu primei ingrigiri a camerei si a guberniului, cu orce sacrificie, nu va cresce érb'a increderei pentru ele, — ca acest obieptu e compastulu séu busol'a, care ne arata si mediulu si coj'a nationalismului si a patriotismului Dv. —

Unu romanu bunu.

Bucuresci. (Urmare din Nru trecut.)

Se venimu la amendamentu:

Intre persónele ce'lu au subscrisu suntu multe cari suntu in dreptu se'lu subscrie; caci ele, de si au fostu la putere pe timpulu candu s'au seversitu cele mentionate, dar' durat'a

loru la putere a fostu atatu de scurta in catu, precumu s'a dísu de atatea ori, ele au figuratu si au trecut numai cá nisce meteore. Suntu inse subscribe aci si persóne, caror'a tier'a a imputatu, si'pe dreptu cuventu, tóte aceste rele. Cine a statu mai multu la putere de la 24. Ianuaru 1859 si pana astadi, de catu D. Arsache si D. Dimitrie Ghica cu ai Dloru? — Cele mai mari rele, din cate se mentionéza in acestu amendamentu, au fostu dara seversite de Dloru. — Contr'a cui se revolta Dloru acumu, pentru faptele Dloru proprii? — In timpulu ministerieloru Dloru, dat'au vre o data séma camerei, representatiunei nationale, de starea nóstra politica din afara? Cu ce dreptu, Dloru, ceru astadi dela altii ceea ce Dloru insile nu au facutu nici odata? Si se nu' se gaséscã cineva care se ne díca ca noi nu credemu de datori'a guvernulu a dá camerei totud'aun'a relatiuni de starea politicei nóstre din afara; caci noi amu fostu cei d'anteiu cari amu abordatu acésta cestiune, si amu cerutu, diferitiloru ministrii de esterne, o dare de séma de starea politicei nóstre in afara. Noi amu cerutu cei anteiu se se depuia pe biroulu camerei, si anume, dosariulu lucrariloru guvernului in cestiunea monastiriloru díse inchinate; prin urmare nu putemu fi acusatati ca suntemu partisani ai misticismului guvernului in regimulu constitutionalu.

Pentru desordinea in finançe negresitu ca nu suntemu noi, cei cari n'amu strigatu si nu strigamu mai tare se se puia odata unu capetu cu ori-ce pretiu; dar', Dim. Ghic'a si D. Arsachi mai cu séma, pentru ce nu se revoltá atat'a candu D. Catargiu strigá de pe tribuna catu i luá gur'a ca tier'a este in falimentu si in bancruta chiaru, ca vasulu statului s'a spartu, iea apa si se afunda? Pentru ca operau Dloru pe atunci la acelu falimentu, la acea bancruta, la acea afundare a vasului statului? — Ce felu! Numai Dloru patrioti; numai Dloru cu drepturi la unile cá acestea? Pentru ce oneazulu se aiba mai puçinu dreptu la acést'a de catu D. Arsachi? Pentru ce D. Cretulescu se aiba mai puçinu dreptu a amerinti'a o camera disolvata de D. Jon Ghic'a subsemnatu in acestu amendamentu?

„Regimulu constitutionalu nu póte produce nici intr'unu statu vreunu bine daca guvernulu nu'lu imbraciosiédia cu sinceritate.“ Cine le díce acestea? Dnii Dim. Ghic'a, Arsachi si Jon Ghic'a. Apoi sub cari guvernuri au fostu mai maltratatu, au fostu luat mai in risu, regimulu constitutionalu, de catu sub guvernurile Dloru? Daca n'amu sci ca vorbimu catra compatriotii si contimporanii nostrii, negresitu ca'mu spune cate ceva din guvernurile fiacaruia din Dloru spre a aretá pana la ce gradu unu boieru nu are nici consciinti'a chiaru a faptelor sale.

Cine a luptatu mai multu la periclitarea regimului constitutionalu de catu Dloru?

Cine a resturnatu aceste siése spre díce ministerie cari s'au succedatu in cutsu de patru ani, daca nu camer'a? Si pe dreptu cuventu le a resturnatu totud'auna, pentru ca n'au facutu nici odata nimicu. Si de catra cine au fostu compuse mai multu aceste ministerie cari n'au facutu nici o data nimicu, daca nu de Dloru séu de ai Dloru.

„La care appelu alu guvernului nu a respunsu aceste camere? — La appelu a se imbunatati sórtea sateaniloru potrivitu conventiunei; la care a respunsu prin acea lege rurale atatu de umana in catu guvernulu a trebuitu s'o opréscã pana va voi Ddieu se via o camera mai nationale cá s'o póta întórce spre a o reface in tóte basele ei; pe care guvernulu a fostu silitu s'o opréscã cá se pre'ntimpine revolutiunea póte cea mai crâncena care urma se se ardice dupa sanctionarea ei.

„Camer'a a netezitu calea puterii esecutive de cate ori guvernulu s'a întorsu cu faci'a spre calea nationala?“ Apoi votulu de neincredere datu a trei'a dí dupa numirea guvernului Stefanu Golescu, fostuau pentru ca acestu guvern nu mergéa pe calea nationala?

Pentru fabricarea lezei electorale la Constantinopole amu rugá pe susu numitii Dni se ne spuia sub ce ministeriu s'a facutu acésta comanda?

Este adeveratu ca nici odata nu s'a aplicatu cu sinceritate regimulu constitutionalu; dar' óre cine a oficiatu la acésta? Cari suntu acei ministrii tradatori principieloru constitutionali cari au calcatu in picióre si au desaturatu acestu salutariu regimu?

Ati pofti, Dloru din drépt'a, Dloru din maioritaea camerei, se vi se mai întórca totu Dv. legea proprietatii? Ati voi se mai luati inca o piele de pe bietii plugari? — Nu. Acea lege nu se póte întórce camerei de catu numai candu va fi maioritaea in steng'a camerei.

Cine a presentatu legea presei in camera? Candu a pre-

sentatu acésta lege, pentru ce nu a prezentatu si o lege pentru juriu? Candu majoritatea camerei a desbatutu si a votatu acésta lege atatu de elastica, pentru ce n'a propusu, pentru ce s'a impotrivitu propunerilor minoritatiei, a se institui si juriulu?

Libertatea individuala (!) Domnu Dim. Ghic'a si Arsachi pronuncia vorb'a: Libertate individuala! Dloru cari au inchisu 800 de ómeni parinti de familia; cari au torturatu; si din lovirea caror'a se tirèscu si atadi atati'a cetatieni onesti, atatea victime innocente prin temnitiele nóstre! — In credintia, mare curagiu trebui'a se aiba acesti Domni cá se iea atatu de usioru in deridare nisce vorbe atatu de sacre pentru totu omulu civilisatu.

Ce, mai anteu, se mentionamu din acestu actu? Caci pasagiulu ce urmèza dupa aceste frase sémána mai multu o satira.

Nu suntemu noi aceia, cari vomu susutiene ca nu s'au urmatu tóte acestea, ba inca noi dícemu, ca acestu amendament este fórte incomplect; (sic!) si cand n'ar fi subsemnat si de cateva persóne cá acestea ce numiramu, 'l amu socoti unu act fórte serios (sic!). Si cá se fim mai bine intielesi dícem ca, daca acestu actu ar fi fostu subsemnatu numai de steng'a camerei de curat'a stenga a camerei, noi 'l amu fi salutatu cu totu respectulu; cu tóta admiratiunea.

Amandementulu la proiectulu de adresa spre respunsu la discursulu tronului e:

Mari'a Ta!

Adunarea vediendu c'a fostu convocata cu o luna 'naintea termenului prescisu de legea organica a tieriei, si fiindu pe deplinu patrinsa de marile si urgentele trebuintie ale natiunii, atatu de imperiosu reclamate de starea nóstra sociala si de situatiunea nóstra politica, a respunsu cu cea mai viia bucuria la chiamarea ce i s'a facutu. Ea a respunsu cu fericire chiaru, avendu si otarirea si oredinti'a ca va puté se dea dovedi noue si mai pipaite despre devotamentulu ei pentru manutienerea si desvoltarea principiiloru datatorie de viatia, continute in conventiune, si pentru redicarea si consolidarea natiunei romane.

Cu catu inse simtiemintele nóstre au fostu mai sincere si mai calduróse cu atatu guvernulu Mariei Tale, a fostu mai departe d'a respunde la aseptarea nóstra prin atitudinea ce a luat, din cele d'anteiu díle, in faci'a representatiunei nationale.

Nu numai ca, dela deschiderea camerei si pana acumu, nu ne-a datu in nimicu séma despre starea afaceriloru atatu din intru catu si din afara, nu ne-a spusu unu singuru cuventu despre calea pe care cugeta a merge, daru nu ne arata nici insusi starea nóstra financiaria, despre care tier'a erá tare ingrijata, mai 'nainta d'a fi pe deplinu spaimantata prin propri'a declarare a ministrului de finantie ca „ea este in cea mai mare desordine;“ si pe lenga tóte acestea elu ne néga, si inca in doue renduri, si cu tonulu celu mai amenintatoru, celu mai neaudítu in anelele parlamentarie, drepturile de capetenie ale representatiunei nationale; elu merse pan' a o declará o vatra de conspiratiune, lovindu astufelu natiunea intréga, (?) lovind-o chiaru in suveranitatea ei, compromitend-o 'naintea Europei, si acést'a tocmai in ajunulu unoror evenimente esterióre prin care póte inse-si sórtea Romaniei are se fia pusa in jocu.

(Va urma.)

3054/1863.

CONCURSU.

La institutulu politechnicu c. r. din Vien'a au devenitu vacante unu stipendiu de 210 florini pe anu, aplaciatu din fundulu comerciale ardelensescu. Spre conferirea stipendiulu acestuia se escrie prin aceasta concursu cu acelu adausu, cá competitorii cererile lor bine documentate se le substérna pana in 15. Martiu a. c. prin autoritatile competinti la acestu guberniu, accludiendu cereriloru sale si unu reversu, in poterea caruia se obléga, cá in casu ce ar castiga acelu stipendiu dupa finirea cursulu respectivu voru servi in Ardealu séu voru plati indereptu stipendiulu.

Clusiu in 27. Ianuariu 1863.

1—3

Dela guberniulu transilvaniei.

Nr. 1103/1862 pr.

Publicatiune.

Dein partea comisiunei de cura a apelor minerale dein Borszék, infintata pe temeliulu inaltei ordinatiuni a inaltulu gubernu regescu trans. dein 30. Aprile 1862 Nru 8492 — se aduce prein acésta la publica cunoscentia, cumuca s'a facutu de mai nainte aceea neplacuta observatiune, ca mai multi ómeni, cari facu negutiatoria cu ape minerale (Borviz) — s'au intemplat de siau implutu glajile lor cu Borviz de pre alte locuri,

— si la sigilarea acelora au sciutu imita modulu pana acumu obicinuitu cu foliuti'a de plumbu (Staneolu), care apoi esportandulu la locurile de vendiare — l'au si vendutu subtu numele de Borszék.

De vreme ce astufeliu de negutiatoria nu numai ca fórte insiéla pé cumperatori cu aceste ape in chipulu susu numitu manipulate, care in scurtu timpu perdiendusi tótu specialitatea minerala ce au avut'o, se prefacu in cea simpla si puturósa apa; — dar' totu deodata stricá si degradéza renomele apei minerale alu fontanei principale dein Borszék, care pentru eminentele ei cualitati, este recunoscuta in tóta Europ'a.

Comisiunea de cura atia dara de lipsa spre delaturarea acestoru abuzuri, mesurile cuviinióse, facunduse atenti, si deregatoriile administrative in gradulu celu mai naltu — cá se privighieze si se staruiesca a se pune stavila acestorufeliu de insielatiuni — cu totuadinsulu.

In privinti'a acésta prein cointielegere cu arendatorele David Mandl s'a otaritu, ca glajile, ce se voru implé in Borszék cu apa minerala in a. acesta, precumu si in viitorime, se nu se mai sigileze dupa modulu si obiceiulu de mai 'nainta; cu foliuti'a de plumbu (Staneolu) ci in locul acestuia — se se intrebuintieze la sigilarea glajiloru Capa curi de plumbu (Kapsel.)

Acestu sigilu va cuprinde in sine numirea „Borszék“ — numele arendatorelui „David Mandl“ precumu si numerulu anului de implere, dar, inse cu acea distinctiune — ca in locu de timbrulu fostu pana acumu pe dopu de P. B. (Principal-Brunnen) va fi timbrarea cu F. K. (Fő kut.)

Comisiunea de cura 'si promite, cumuca prein acestu modulu mai nou de sigilatu, de si manipulatia in aretat'a proportia de mai nainte e cevasi mai cu spese, va reusi mai lesne la scopu, fiinduca acestea Capacuri se voru trage déocamdata numai dein fabricele dela Nürnberg si Frankfurt, care póte nu se voru imita lesne in tempu mai delungatu — despre o parte, — eara de alta parte Capaculu acela alu mai intrebuintia si de alu doilea ar fi mai fara putintia — prin care unu falsificatu cu atatu mai siguru se póte incungiura.

Acésta otarire a comisiunei de cura a Borszékului se aduce in interesulu comunu la cunoscentia publica.

Csik-Somlyo 31. Ianuariu 1863.

S.-supremulu jude regescu cá presiedinte alu

1—8

comisiunei.

Demnu de consideratu!

Cas'a din cetatea acésta in uliti'a nou'a desusu sub Nru. 152/566 se vinde de voia buna.

Doritorii potu afla deslucirile necesarie pentru pretiulu cumpararei dela Stefan Sotiru in zarafi'a sa, terglulu pómeloru. 3—3 g.

Publicatiune.

In curi'a seminariale dein Cutu lenga S.-Sebesiu se afla de vendutu vinu allodiale de cualitatea cea mai buna dein 1862 — cá la 2000 ferii. Doritorii de a cumpara se potu intielege cu provisoarele curtii in locu.

Constantinu Papfalvi,

1—2

Rectore Seminariulu dein Blasiu.

Concursu pentru postulu de invatiatoriu in Milasiu mare.

Cu postulu acest'a e legatu:

1. Cortelu naturalu din un'a casa de locuitu cu cuchna, gradina de legumi si unu cuantu de pamentu de siesedieci juguri commasatu intr'o massa.

Terminulu pentru concursu e prefiptu pe 31 Martiu 1863 st. n. Doritorii de a ocupa acestu postu voru avé de a'si substerne pe terminulu mai susu indicatu recursele sale la subscrisulu cu urmatórele adeverintie demne de tóta credinti'a.

a) Testimoniu, ca au absolvatu macaru gimnasiulu inferioru séu cursulu pedagogicu cu clase si portari morale bune. b) au fostu celu puçinu 3 ani unulu dupa altulu invatiatoriu, si ca propunerile lui au avutu succesu bunu, precumu si purtare morala eesemplara. c) cumu ca sciie limbele patriei.

Joane Hoszu,

3—3 pl.

Preotu gr.-cat. rom. si directoru scólei comunale.

Cursurile la bursa in 10. Februaru 1863 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl 54 cr. v. a
Augsburg	—	—	114 „ 50 „
London	—	—	115 „ 80 „
Imprumutulu nationalu	—	—	82 „ 05 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	76 „ — „
Actiile bancului	—	—	817 „ — „
„ creditulu	—	—	226 „ 50 „